

Дата: 16.05.2022

Урок № 42.

ТЕМА: ПРАВОПИС СУФІКСІВ

Мета: формування компетентного мовця, який усвідомлено прагне бути грамотним, застосовувати знання про правопис суфіксів на практиці.

Матеріали до уроку

- Від поданих слів утворіть імена по батькові чоловічі й жіночі.

Август, Адріан, Амвросій, Анатолій, Андрій, Аркадій, Арсен, Артем, Артемон, Артур, Архип, Богдан, Борис, Вадим, Валентин, Валеріан, Валерій, Василь, Віталій, Владислав, Володимир, Всеволод, В'ячеслав, Гаврило, Герасим, Геннадій, Георгій, Гнат, Гордій, Григорій, Данило, Дем'ян, Денис, Дмитро, Євген, Захар, Іван, Ігор, Ілля, Йосип, Карпо, Кирило, Корній, Кузьма, Лаврін, Леонід, Лука, Лук'ян, Любомир.

- Сформулюйте правила, згідно з якими ви утворювали слова.
- Виразно прочитайте текст.

МОВА — ІНСТРУМЕНТ ЧАРІВНИЙ І ТОНКИЙ

Людина може володіти кількома мовами, залежно від її здібностей, нахилів і прагнень, але найкраще, найдосконаліше вона має володіти, звичайно, рідною мовою. І не тільки тому, що цією мовою, засвоївши її змалку, вона користується повсякденно, а й тому, що рідна мова невід'ємна частина Батьківщини, голос свого народу й чарівний інструмент, на звуки якого відгукуються найтонші й найніжніші струни душі.

Мова — це щось далеко більше за зв'язок між людьми, це — відбиток свідомості, це вияв самої особистості. З того, як говорить людина, можна уявити собі її загальний розвиток, освіту й культурний рівень. Що культурнішою вона є, то розвиненішою і лексично багатшою буде її мова, розмаїтішим уживання прислів'їв, приказок. У природі не буває людей, які визначались би високим інтелектом і водночас примітивною мовою.

Боротьба за чистоту й високу мовну культуру — це боротьба за культуру взагалі. Дбати про очищення мови від усього засмічення й за дальнє піднесення її рівня це обов'язок усього суспільства, не кажучи вже про тих людей, які безпосередньо працюють над мовою — учених-мовознавців, письменників, журналістів, дикторів, працівників редакцій і видавців, викладачів рідної мови (За Б. Антоненком-Давидовичем).

* Яка основна думка його. Усно перекажіть. Випишіть 7-10 слів із суфіксами і поясніть їх правопис.

* Що ви думаете про чистоту мови?

* Що для цього робите?

- Виділіть у дієсловах суфікси і поясніть, якого відтінку вони надають значенню дієслів.

Гукати, гукнути, трусити, труснути, трусонути, писати, тиснути, рвати, рвонути, стукати, стукнути, стуконути, хитати, хитнути, хитонути, їсти, їстоњки, пити, питоньки, спати, спатоњки, спатуні, спатусі, спатунечки.

► Утворіть нові слова з допомогою зазначених суфіксів, поясніть їх правопис.

- 1) -очк-, -ечк-, -ичк-, -ячк (іменники). Берег, сонце, внук, Рая, доня, батько, пшениця, книга, здоров'я, десятикласниця, літо, розумниця, серце, волосся, канарейка;
- 2) -ов-, -ев-(-εв-) (прикметники). Ромашка, жолудь, калій, підсумок, борщ, замша, яблуня, граб, соя, вишня, дуб, лід, слива;
- 3) -ae- (іменники). Плести, місити, мережити, морозити, палити, марити;
- 4) -уват- (-юват) (прикметники). Коричневий, сирий, кислий, малий, синій, сизий, пізній, солоний.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

y.levchuk2976@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку